

¹²³⁴⁵⁶⁷אוצר החכמה

י עשה שמים וארץ: אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך: הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: יי שומרך יי צלך על יד ימינך: יומם השמש לא יככה וירח בלילה: יי ישמרך מכל רע ישמור את נפשך: יי ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

שיר המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית יי גלך: עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדו: ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם יי: כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד: שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך: יהי שלום בחילך שלווה בארמנותיך: למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית יי אלהינו אבקשה טוב לך:

¹²³⁴⁵⁶⁷שיר המעלות אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים: הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה אל יד גברתה כן עינינו אל יי אלהינו עד שיחננו: חננו יי חננו כי רב שבענו בוז: רבת שבעה לה לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאי יונים:

אור הבהיר

לעתיד לבא מתחת עץ החיים לכסא הכבוד, דתניא בספרי שיר המעלות אין כתוב כאן אלא שיר למעלות שיר למי שעתיד לעשות מעלות לצדיקים לעתיד לבא. וזהו שיסד [הפייטן] הקליר [בסילוק דיוצר של יום ב' דסוכות שיסד ר' אליעזר הקליר שהוא בנו של רשב"י בחגיגה פ' אין דורשין ע"ש] ומתחתיה שלשים מעלות זו למעלה מזו עד כסא הכבוד טסות ועולות בשיח נעימות שיר המעלות ע"כ. ובראב"ע נועם פיוט תחלתו למעלות, וזה נאמר על ישראל שהיו במצור ובמצוק או על בני גלותינו.

והרד"ק כ' זה לבדו עם למ"ד, והלמ"ד במקום ה"א הידיעה, והוא כמו המעלות, וכן (מל"ב ז — ב) השליש אשר למלך נשען על ידו, כמו המלך (דה"ב כח — ט) עד לשמים הגיע, כמו עד השמים, ויש בו דרש, (ספרי עקב מז) שיר למעלות, שיר למאה מעלות ועוד דרשו בו (ספרי עקב מז) שיר למי שהוא עתיד לעשות מעלות לצדיקים לעתיד לבוא.

מאין, כ' הראב"ע ומלת מאין באה כמו אנה אנחנו עוליה, ואין כמוהו הן כולכם מאין, וזאת הגזירה לא מצאנו בהסרון מ"ם.

רבה, התי"ו במקום ה"א ואינה לסמיכות.

הלעג השאננים חסר הנסמך כמו (יהושע ג — יד) הארון הברית,

שיר המעלות לדוד לולי יי שהיה לנו יאמר נא ישראל:
 לולי יי שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו:
 אזי המים שטפנו נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על נפשנו המים
 הזידונים: ברוך יי שלא נתנו טרף לשניהם: נפשנו כצפור נמלטה
 מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יי עושה שמים
 וארץ:

אוצר החכמה

הללויה הללו את שם יי הללו עבדי יי: שעומדים בבית יי
 בחצרות בית אלהינו: הללויה כי טוב יי זמרו לשמו כי נעים: כי
 יעקב בחר לו יי ישראל לסגלתו: כי אני ידעתי כי גדול יי ואדנינו
 מכל אלהים: כל אשר חפץ יי עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהמת:
 מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו:

אור הבהיר

אמר שבעה לה נפשנו הלעג — לעג — השאננים שלועגים עלינו, או יהיה השאננים
 במקום למ"ד, שבענו הלעג שאנחנו לשאננים, ושבענו הבזו שאנחנו לגאיונים.
 לגאיונים, מלה אחת בכתיב, והיא כמו גאים אלא שנראית בו למ"ד
 הפעל שהיא מומרת ביו"ד והנו"ן נוספת, והוא כמו עליונים במשקל. אלא שנשתנו
 תנועותיו, מפני אות הגרון, והוא בקרי שתי מלות לגאי יונים. והוסיף בו ענין
 בקרי כי גאי כמו גאים, ויונים מענין העיר היונה (צפניה ג — א) חרב היונה
 (ירמיה מו — מז) שהוא ענין (כה — יז) לא תונו איש את עמיתו ולא יונו עוד
 נשיאי את עמי (יחזקאל מה — ח). (רד"ק).

מזמור שעומדים בחצרות הוא בתהלים קלה. וסודר שם אחרי
 הרבה שיר המעלות וכתב רבינו סעדיה גאון ז"ל כהקדמה לפירושו על מזמור
 זה, בזה"ל במזמור זה חייב אותנו לשבת משום שלשה פנים. (א) בגלל מה שברא
 מקדם, ועל זה אמר (בפסוק ו') כל אשר חפץ ה' עשה. (ב) ועל פעלו התמידי שבו
 אמר (בפסוק ז') מעלה נשיאים, ושני אלה כוללים אותנו ויתר העמים. (ג) ואח"כ
 על הנסים שעשה לנו במיוחד ויעשה אמר (בפסוק יוד) על העבר שהכה גוים
 רבים, (ובפסוק י"ג) ובהוה ה' שמך לעולם. (ובפסוק י"ד) ובעתיד כי ידין ה' עמו.
 מעלה נשיאים כ' רס"ג והוא המעלה העננים מקצוות הארץ ועשה
 למטר ברקים והוא המוציא את הרוחות מאוצרות. הגה, כ' רס"ג בפירוש לאיוב
 לו — ט. לפסוק מן החדר תבא סופה וממזרים קרה, וז"ל אבל חדר ומזרים הוא
 מה שביכולת ה' לעשות כעין מוצא רוח מאוצרותיו, שאין הכוונה שיש שם אוצרות
 שבהם הרוח וזולתו ולא שום דבר זולת יכולת ה' יתעלה וגבורתו.